

Biometria behawioralna – naruszenie prywatności czy przyszłość bezpieczeństwa finansowego?

ZIEMOWIT BAGŁAJEWSKI

zastępca Rzecznika Finansowego

W świecie coraz bardziej narażonym na cyberprzestępczość, biometria behawioralna może stać się fundamentem ochrony finansowej konsumentów. Skala strat bywa dramatyczna - mówi Ziemowit Bagłajewski, zastępca Rzecznika Finansowego.

Czy słowa mogą nas zwodzić?

Kilka lat temu szeroko komentowano badanie amerykańskich naukowców, którzy przeanalizowali huragany pod względem nazewnictwa. Nawałnice o łagodnie brzmiących kobiecych imionach, jak „Katrina” czy „Sandy”, wywołują mniej poważne reakcje społeczne niż te z męskimi, bardziej „groźnymi” nazwami. Bagatelizowanie zjawisk atmosferycznych miało często tragiczne następstwa w postaci znacznych szkód i ofiar, których być może dałoby się uniknąć. To jedno z tych badań, które pokazują, jak słowa kształtują nasze decyzje. Podobnie działa terminologia technologiczna – gdy słyszymy o „biometrii behawioralnej”, wiele osób wzrusza ramionami, traktując to jako coś odległego i mało zrozumiałego albo przeciwnie jako coś budzącego obawy i niepewność. Jednak ten skomplikowany termin kryje rozwiązanie, które może stać się kluczowym narzędziem walki z oszustwami finansowymi.

Biometria behawioralna to technologia analizująca nasze unikalne zachowania – sposób pisania na klawiaturze, korzystania z myszki czy obsługi smartfona. Dla wielu brzmi to jak twórczość Isaaka Asimova, ale już dziś niektóre banki w Polsce wdrażają ją w praktyce. W świecie coraz bardziej narażonym na cyberprzestępczość technologia ta może stać się w mojej ocenie fundamentem ochrony finansowej konsumentów.

Problem oszustw finansowych: wyzwanie dla instytucji i klientów

Oszustwa finansowe to dziś problem na skalę społeczną. Według raportów w Polsce dochodzi rocznie do dziesiątek tysięcy transakcji oszukańczych. Ich ofiary tracą nie rzadko całe oszczędności, a skala strat bywa dramatyczna – sięgając nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych w jednej transakcji. Wzrost ten wynika m.in. z rosnącej popularności płatności bezgotówkowych i technologii mobilnych, które stają się polem do działania dla coraz sprytniejszych cyberprzestępców. Oszustwa przybierają różne formy – od phishingu, przez przejęcie konta, po manipulowanie użytkownikiem za pomocą technik socjotechnicznych. W centrum problemu znajduje się „słabe ogniwo” systemu – sam użytkownik, często niedostatecznie świadomy zagrożeń.

Biometria behawioralna: jak działa i dlaczego jest skuteczna?

Biometria behawioralna pozwala na rozpoznanie użytkownika na podstawie jego unikalnych wzorców zachowań. To technologia, która – w odróżnieniu od tradycyjnych metod uwierzytelniania, takich jak hasła czy SMS-y – analizuje sposób, w jaki poruszamy kursorem, jak długo przytrzymujemy klawisze lub jak korzystamy z ekranu dotykowego. W praktyce oznacza to, że nawet jeśli ktoś zdobędzie nasze dane logowania, system jest w stanie rozpoznać, że to nie my korzystamy z konta. W Polsce biometria behawioralna jest już stosowana w kilku bankach, a klienci, którzy wyrazili zgodę na jej użycie, są – jak pokazują najnowsze badania – kilkukrotnie mniej narażeni na oszustwa. To nie tylko ochrona finansowa. Biometria behawioralna może także wspierać

Zródło: Rzecznik Finansowy

w przyszłości np. dostęp do usług publicznych, takich jak logowanie do e-urzędów czy korzystanie z profilu zaufanego. Jej potencjał wykracza więc daleko poza sektor bankowy, co czyni ją technologią o znaczeniu publicznym.

Prywatność kontra bezpieczeństwo: dylemat naszych czasów

Nie sposób pisząc o biometrii behawioralnej, nie poruszyć kwestii ochrony danych osobowych. W świetle przepisów takich jak RODO, dane behawioralne mogą być uznawane za szczególną kategorię danych osobowych. Oznacza to konieczność uzyskania wyraźnej zgody użytkownika na ich przetwarzanie. Ten wymóg, choć istotny z punktu widzenia prywatności, ogranicza potencjalną powszechność tej technologii. Instytucje finansowe, które chciałyby wdrożyć biometrię behawioralną na szeroką skalę, stają przed dylematem: jak zapewnić ochronę prywatności, jednocześnie zwiększając bezpieczeństwo? Rzecznik finansowy w mojej ocenie odgrywa tu ważną rolę. Nie tylko wspierając działania na rzecz wypracowania kompromisowych rozwiązań legislacyjnych, lecz również edukując w celu zwiększenia świadomości klientów banków na temat zasadności wyrażania takich zgód.

Technologia w służbie człowiekowi, która może zmienić reguły gry

Biometria behawioralna to więcej niż narzędzie – to ewolucja w podejściu do bezpieczeństwa w świecie cyfrowym. Chroni konsumentów przed stratami finansowymi. Zwiększa wygodę korzystania z usług i – co jest dla mnie nie mniej ważne – wspiera walkę z cyberprzestępczością. Wymaga jednak współpracy – zarówno instytucji finansowych, publicznych, jak i samych konsumentów, którzy muszą zrozumieć, jak działa i dlaczego jest im potrzebna. W mojej ocenie biometria behawioralna to szansa, by podnieść poziom ochrony konsumentów w Polsce na nowy, wyższy poziom. W erze cyfrowej bezpieczeństwa to gra zespołowa – a technologie, które dziś budzą irracjonalne wątpliwości, mogą jutro stać się naszą najlepszą obroną. Pytanie brzmi: czy jesteśmy gotowi po nie sięgnąć? Starajmy się poznać i samemu zdecydować. A biometrii behawioralnej może po prostu powinniśmy nadać inną, mniej „groźną” dla konsumenta nazwę?